

معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات

نظام مصون سازی و عملیات پدافند شیمیایی کشور - مصوب 1399/10/30

چهل و نهمین جلسه کمیته دائمی (شورای عالی) پدافند غیر عامل کشور به استناد ماده ۸ اساسنامه سازمان پدافند غیر عامل کشور مصوب مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مد ظله العالی) در تاریخ 30/10/1399 تشکیل و نظام مصون سازی و عملیات پدافند شیمیایی کشور موضوع ماده نه اساسنامه، پیشنهادی آن سازمان را بررسی و به شرح زیر تصویب نمود؛

نظام مصون سازی و عملیات پدافند شیمیایی کشور مصوب 1399,10,30

مقدمه

استحصال، فرآوری و استفاده از مواد شیمیایی به موازات رفاه و آسایشی که برای بشر به ارمغان آورده به همان نسبت او را با حوادث و خطرات شیمیایی مواجه کرده است، ساخت انواع سلاح های منفجره و شیمیایی در حوزه نظامی و شیوه های نایمن و ناصحیح بهره وری در حوزه صنعت و خدمات به حوادث مرگبار ناشی از انفجار، آتش سوزی، انتشار مواد سمی، آلودگی و تخریب محیط زیست و منابع طبیعی و تهدید حیات بسیاری از گونه های گیاهی و جانوری، منجر شده است؛ پدیده ای که از آن به تهدیدات و مخاطرات شیمیایی یاد می شود؛ بروز حوادث متعدّد شیمیایی یکی از مهم ترین پیامدهای سوء کاربرد مواد شیمیایی محسوب شده و این دسته از حوادث علاوه بر تحمیل خسارات اقتصادی شدید بر جوامع انسانی، ممکن است امنیت مردم را نیز در گستره محلی، منطقه ای، ملی و حتی بین المللی تهدید نماید؛ ماهیت صدمات و آسیب های ناشی از حوادث شیمیایی ایجاب می نماید که دستگاه های اجرایی دارای تأسیسات و مراکز شیمیایی نسبت به مصون سازی و کاهش آسیب پذیری زیرساخت های خود اهتمام داشته و با ارائه طرح های پاسخ و مقابله و رزمایش آنها، آمادگی خود را در برابر تهدیدات شیمیایی ارتقاء دهند.

نظام مصون سازی و عملیات پدافند شیمیایی کشور، نمایانگر نحوه تحقق پدافند شیمیایی و مصون سازی در سطح عملیاتی، در نتیجه ی انجام مأموریت های عملیاتی توسط نیروهای پدافند شیمیایی در وضعیت های مختلف مواجهه با سناریوهای محتمل تهاجم دشمن علیه زیرساخت ها و مراکز شیمیایی کشور می باشد؛ این نظام، تفکر، اصول، رویکرد، خط مشی، اهداف و راهبردهای عملیاتی پدافند شیمیایی، تدبیر عملیات پدافند شیمیایی، نحوه انجام این مأموریت ها (طرح اقدام) و تقسیم کار (نگاشت نهادی) را برای هر یک از وضعیت های عملیاتی ترسیم می کند.

ماده ۱ - تعاریف و اختصارات

(1) **کمیته دائمی:** کمیته ی دائمی (شورای عالی) پدافند غیر عامل کشور

(2) **سازمان:** سازمان پدافند غیر عامل کشور

(3) **قرارگاه:** قرارگاه پدافند شیمیایی کشور

(4) **پدافند شیمیایی:** به مجموعه ای از تدابیر و اقدامات اعم از؛ رصد و پایش تهدیدات، حوادث و مخاطرات شیمیایی، تشخیص و اعلام وضعیت های شیمیایی، تعیین دارایی ها و سرمایه های شیمیایی کشور، سطح بندی و طبقه بندی آنها، کشف و شناسایی نقاط ضعف و آسیب پذیری زیرساخت های شیمیایی، تعیین حریم زیرساخت ها، صنایع و مراکز شیمیایی، آموزش، تمرین و رزمایش های شیمیایی، مدیریت، پشتیبانی، تامین تجهیزات مناسب جهت مقابله و انجام اقدامات در حوادث شیمیایی اعم از تحدید منطقه، رفع آلودگی، امداد، نجات و درمان مصدومین شیمیایی، پاکسازی و بازیابی منطقه آلوده، تخلیه و اسکان اطلاق می شود.

(5) **نظام عملیاتی پدافند شیمیایی:** مجموعه ای متشکل از تعیین نقش ها و وظایف و روابط و نحوه تعاملات بخش های مختلف عملیات پدافند شیمیایی، مسئولیت های دستگاه های اجرایی ذی ربط، چگونگی تحقق اهداف و اجرای مأموریت درحوزه پدافند شیمیایی در سطوح مختلف عملیاتی می باشد.

(6) **واحد صنعتی:** مکان صنعتی مانند کارگاه یا کارخانه یا مجتمع که در آن به تولید یا مصرف مواد شیمیایی صنعتی می پردازد.

(7) **منطقه / شهرک صنعتی:** مکانی است دارای محدوده و مساحت معین که مجموعه ای ساماندهی شده از واحدهای صنعتی در آن مستقر می باشند و خدمات ضروری با توجه به وسعت منطقه و واحدهای صنعتی موجود ارائه می گردد.

- (8) منطقه ویژه:** به مجموعه ای از زیرساخت ها و تأسیسات پالایشگاهی، نیروگاهی، پتروشیمی و پخش فرآورده های صنعت نفت و گاز که در یک محدوده جغرافیایی مستقر بوده و دارای ساختار متمرکز اداری می باشد اطلاق می شود؛ مانند منطقه ویژه اقتصادی پارس جنوبی.
- (9) مراکز و تأسیسات شیمیایی:** به مراکز و صنایعی (فعال یا غیرفعال) که در آنها مواد شیمیایی تولید، نگهداری، انبارش، خرید و فروش یا مورد استفاده قرار می گیرد، اعم از یک کارگاه، کارخانه، مجتمع، منطقه یا شهرک صنعتی و یا مراکز تحقیقاتی و دانشی در این سند به اختصار تأسیسات شیمیایی گفته می شود.
- (10) حوادث و مخاطرات شیمیایی:** به رخدادهای عمدی ناشی از اقدامات امنیتی و جنگی دشمن و یا خرابکاری صنعتی و غیرعمدی ناشی از خطا و سهل انگاری ایمنی در فرایند صنعتی که در زیرساخت ها، صنایع، مراکز خدماتی مانند تصفیه خانه های آب و مراکز نگهداری، انبارش و فروش مواد شیمیایی یا در فرایندهای تولید، بهره برداری، حمل و نقل و انبارش مواد و کالاهای شیمیایی خطرناک بوجود می آید و موجب آسیب به سرمایه های انسانی، آلودگی، اختلال، تغییر وضعیت یا نابودی محیط زیست، سرمایه ها و دارایی ها می گردد، گفته می شود.
- (11) تهدید شیمیایی:** به هرگونه احتمال یا اقدام عامدانه با کاربرد مواد شیمیایی یا اقدام نظامی یا امنیتی علیه زیرساخت های شیمیایی که موجب نشت مواد شیمیایی و آسیب به منابع انسانی، سرمایه های اقتصادی یا محیط زیست گردد، تهدید شیمیایی گفته می شود.
- (12) مواد شیمیایی پرخطر:** موادی هستند که بدلیل خواص فیزیکی و شیمیایی نظیر سمیت، انفجار، سریع الاشتعال، خوردندگی، خواص ترکیبی و دیگر ویژگی ها، به انسان و سایر سرمایه ها آسیب جدی وارد می نماید و به طبقات زیر، دسته بندی می شوند:
- کلاس 1: مواد منفجره
 کلاس 2: گازها
 کلاس 3: مایعات قابل اشتعال
 کلاس 4: جامدات قابل اشتعال
 کلاس 5: اکسیدکننده ها و مواد شیمیایی
 کلاس 6: سم ها و مواد عفونی
 کلاس 7: مواد رادیواکتیو
 کلاس 8: مواد خوردنده
 کلاس 9: سایر موادی که باعث ایجاد خطر در طول زمان حمل و نقل می شوند ولی در طبقه بندی های بالا به آن ها اشاره نشده مانند ضایعات و پسماندها مواد مغناطیسی شدید، باتری های لیتیومی، آزیست قهوه ای، سفید و آبی. (شرح کلی دسته بندی مواد خطرناک - پیوست 1)
- (13) تروریسم شیمیایی:** استفاده عامدانه از مواد و تسلیحات شیمیایی توسط افراد یا گروه های تروریستی که موجب ناآمنی، ایجاد رعب و وحشت و یا تلفات انسانی در جامعه می گردد.
- (14) جنگ شیمیایی:** استفاده آشکار یا پنهان یک کشور از تسلیحات و مواد شیمیایی علیه منابع انسانی، سرمایه ها، دارایی ها و زیرساخت های کشور دیگر که پیامد آن آلودگی شیمیایی باشد.
- (15) دستگاه اجرایی:** وفق ماده 5 قانون مدیریت خدمات کشوری، کلیه وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت های دولتی و کلیه دستگاه هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم تصریح و یا ذکر نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانک ها و بیمه های دولتی، دستگاه اجرایی نامیده می شوند.

ماده 2 - اسناد بالادستی

- 1) تدابیر و رهنمودهای مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مد ظله العالی)**
- صنایع دفاع در مقابل حمله ی شیمیایی را هر چه می توانند توسعه بدهند، اما صنایع تهاجمی ممنوع، در تمام دستگاه هایمان ممنوع کردیم، صنایع هسته ای را هم، صریحاً ما ممنوع کردیم.
 - امکان پدافند حداکثر در ش.م.ه [شیمیایی، میکروبی، هسته ای] بوجود آید.
 - موضوع پدافند شیمیایی را در دستور کار قرار دهید. [خطاب به ستاد کل نیروهای مسلح]
- 2). سیاست های کلی نظام در موضوع پدافند غیرعامل ابلاغی مقام معظم رهبری (مد ظله العالی)**

(3). قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور - ماده 58

(4). قوانین برنامه پنج ساله توسعه جمهوری اسلامی ایران

(5). اساسنامه سازمان پدافند غیرعامل کشور - ماده 10

(6). سند راهبردی پدافند شیمیایی کشور

ماده 3 - حوزه شمول

کلیه دستگاه های اجرایی - موضوع ماده 5 قانون مدیریت خدمات کشوری - کلیه سازمان ها، نهادها و شرکت های خصوصی و آحاد مردم را در بر می گیرد.

ماده 4 - اهداف

(1). مصونیت بخشی، امن سازی، کاهش آسیب پذیری و مخاطرات زیرساخت ها، مراکز و صنایع شیمیایی کشور،

(2). پاسخ پدافندی به پیامد تهدیدات، حوادث و مخاطرات شیمیایی،

(3). حفاظت از مردم، سرمایه های انسانی و محیط زیست در برابر تهدیدات شیمیایی،

(4). ارتقاء آمادگی و تاب آوری زیرساخت ها و تأسیسات شیمیایی کشور،

(5). استمرار کارکرد و تداوم خدمات ضروری وابسته به حوزه شیمیایی،

ماده 5 - منظور

(1). تدوین نظام تصمیم گیری، فرماندهی، مدیریت عملیاتی و اجرایی پدافند شیمیایی در سطوح عملیاتی،

(2). تعیین نقش ها و وظایف دستگاه های اجرایی ذی ربط و تبیین نحوه ارتباطات و تعامل آنها در عملیات پدافند شیمیایی،

(3). هماهنگی و هم افزایی در استفاده از منابع ملی و استانی و شهرستانی در شرایط اضطراری ناشی از تهدیدات و مخاطرات شیمیایی،

(4). حصول اطمینان از مصونیت، امنیت، ایمنی و آمادگی مراکز و تأسیسات شیمیایی کشور در برابر تهدیدات و مخاطرات شیمیایی،

ماده 6 - اصول پدافند شیمیایی

اصول نظام عملیاتی پدافند شیمیایی عبارتند از:

(1). ایمنی ذاتی

(2). برتری ایمنی بر خطر

(3). بسیج منابع مقابله ای

(4). شناسایی و قابلیت رهگیری و کنترل مواد خطرناک

(5). رعایت حریم ایمنی و امنیتی

(6). تخلیه و اسکان اضطراری

(7). تحدید منطقه آلوده

(8). آگاهی وضعیتی

(9). آمادگی پاسخ پدافندی

10). واکنش سریع

11). کنترل خطر و هم افزایی آن

12). محدودسازی پیامدها

13). روزآمدی فناوریانه

14). درمان تخصصی

تجصره: اصول و ارزش های عمومی و فراگیر پدافند غیرعامل از قبیل؛ تاب آوری، مصون سازی، پراکندگی، مکانیابی، مردم یاری و حفظ محیط زیست در این نظام نامه نیز مورد تاکید است.

ماده ۷ - تهدیدات و مخاطرات

در این نظام تهدیدات و مخاطرات شیمیایی زیر مفروض می باشند:

الف) حمله شیمیایی دشمن به کشور،

ب) حمله نظامی دشمن به زیرساخت ها، صنایع و مراکز شیمیایی با پیامد شیمیایی،

پ) اقدامات ضدامنیتی/ تروریستی/ خرابکارانه علیه زیرساخت ها، صنایع و مراکز شیمیایی با پیامد نشت مواد شیمیایی،

ت) حمله سایبری به زیرساخت ها، صنایع و مراکز شیمیایی با پیامد نشت مواد شیمیایی،

ث) اقدامات تروریستی شیمیایی (کموتوریسم)،

ج) مخاطرات غیر عمدانه طبیعی یا فرایندی در زیرساخت ها، صنایع و مراکز شیمیایی و هسته ای با پیامد شیمیایی،

چ) مخاطرات ناشی از حمل و نقل یا انبارش غیرایمن مواد شیمیایی با پیامد شیمیایی،

ماده ۸ - مأموریت عملیاتی پدافند شیمیایی

ساختارهای عملیاتی پدافند شیمیایی کشور با سازماندهی و بکارگیری ظرفیت های عملیاتی شهری، استانی و دستگاهی و با مشارکت و هماهنگی دستگاه های اجرایی در جهت مصون سازی و مقابله با پیامدها و تبعات شیمیایی مأموریت های زیر را راهبردی و اجرا می کنند؛

1). فرماندهی، مدیریت و کنترل، هدایت، نظارت و بازرسی بر عملیات پدافند شیمیایی در سطوح مختلف،

2). رصد و پایش تهدیدات، مخاطرات و ریسک شیمیایی و مدیریت کاهش آن،

3). ارزیابی وضعیت ایمنی/ امنیتی/ پدافند مراکز و زیرساخت های شیمیایی کشور، احصاء آسیب پذیری ها و راهبردی و هدایت طرح های کاهش آسیب پذیری و مصون سازی،

4). هدایت و راهبردی نظام ایمن و مصون سازی و حفاظت از زیرساخت های شیمیایی بر اساس میزان تولید خطر، شامل؛ طرح های پاسخ اضطراری، تداوم کارکرد، تاب آوری و مانند آن،

5). نهادینه سازی نظام عملیاتی پدافند شیمیایی با رویکرد طراحی، آموزش، تجهیز، تمرین، رزمایش تا حصول آمادگی،

6). ساماندهی و طراحی نظام بهداشت و درمان در حوادث شیمیایی،

7). تعیین سطح وضعیت های عملیاتی برای زیرساخت ها و مراکز شیمیایی کشور در زمان وقوع تهدیدات یا مخاطرات،

8). نظارت و بازرسی عملیاتی به منظور حصول اطمینان از رعایت ضوابط و مقررات ایمنی/ امنیتی/ پدافند شیمیایی در مراکز و زیرساخت های شیمیایی کشور،

9. حصول اطمینان از مصونیت، امنیت، ایمنی مراکز و تأسیسات شیمیایی کشور،

10. هدایت و راهبري و اجرائی عملیات پدافند شیمیایی برابر چرخه عملیاتی پدافند شیمیایی - (برابر چرخه عملیاتی - پیوست 2)

11. تعامل دیپلماسی دفاع حقوقی شیمیایی،

12. هدایت، راهبري، پیگیری طرح های کاهش مخاطرات شیمیایی مراکز جمعیتی،

ماده ۹ - سطوح عملیاتی و حوادث پدافند شیمیایی

سطوح عملیاتی و حوادث پدافند شیمیایی الف - واحد صنعتی ب - منطقه صنعتی پ - شهری ت - استانی ث - ملی به شرح زیر دسته بندی می شود:

1) واحد صنعتی: حادثه شیمیایی که در يك کارگاه، کارخانه یا مجتمع شیمیایی از يك دستگاه اجرائی رخ دهد و پیامدها و تبعات شیمیایی آن محدود بوده و با بسیج منابع و امکانات داخلی همان مرکز یا دستگاه اجرائی قابل کنترل و مدیریت باشد.

2) منطقه صنعتی: حادثه شیمیایی که در يك منطقه ویژه یا شهرک صنعتی و مشابه با آن رخ دهد و پیامدها و تبعات شیمیایی آن محدود به همان منطقه یا شهرک بوده و با بسیج منابع و امکانات داخلی همان منطقه یا شهرک قابل کنترل و مدیریت باشد.

3) شهری: حادثه شیمیایی آنها فراتر از يك واحد صنعتی یا در محدوده يك شهر باشد و پیامدهای آن در محدوده همان شهر با بسیج منابع شهری در همان محدوده قابل کنترل و مدیریت می باشند.

4) استانی: حوادث شیمیایی که پیامد آنها بیشتر از يك شهرستان بوده و با بسیج منابع استانی کنترل و مدیریت گردند.

5) ملی: گستره و پیامد حوادث شیمیایی معمولاً از سطوح فوق بیشتر نمی شود ولی محتمل است مدیریت برخی از حوادث و رخدادهای شیمیایی و کنترل پیامدهای آن نیازمند بسیج منابع ملی باشد؛ این سطح از اقدام، ملی تلقی می گردد.

تبصره: اگر حوادث و رخدادهای شیمیایی به لحاظ گستره و پیامد بین چند کشور همسایه توسعه یابد یا احتمال آن داده شود در چارچوب راهبردهای دیپلماسی دفاعی کشور اقدام می شود.

ماده ۱۰ - وضعیت های عملیاتی حوادث شیمیایی

وضعیت عملیاتی شیمیایی کشور در حوادث و مخاطرات شیمیایی با محوریت کنترل پیامدهای شیمیایی بسته به میزان تلفات انسانی، تأثیر بر محیط زیست و زیرساخت های حیاتی و اثرات اقتصادی در ۴ سطح زیر دسته بندی می شوند:

سطح خطر	درجه	وضعیت	احتمال تعداد کشته شدگان	احتمال تعداد مصدومین	دامنه اثر / پیامد بر زیرساخت	اثرات زیست محیطی	اثرات اقتصادی	مرجع تعیین وضعیت
فاجعه	1	قرمز	200 به بالا	بیش از 1000	قطع ارائه خدمات تا يك هفته	خسارت غیر قابل جبران	شدید بیشتر از 100 میلیارد تومان	شورای عالی امنیت ملی
بحران	3	نارنجی	بین 100 تا 200	500 تا 1000	قطع ارائه خدمات تا چند روز	خسارات وارده شدید	زیاد تا 100 میلیارد تومان	شورای امنیت کشور

اضطراب	2	زرد	بین 10 تا 100	500-100	قطع ارائه خدمات تا يك روز	خسارات وارده متوسط	متوسط (تا 50 میلیارد تومان)	شورای تامین استان
کم خطر	1	سفید	کمتر از 10 نفر	100 - 0	قطع موقت خدمات تا چند ساعت	کوتاه مدت	کم (تا 10 میلیارد تومان)	شورای تامین شهرستان

جدول تعیین وضعیت های عملیاتی حوادث شیمیایی

تبصره 1: تعیین وضعیت در حین حادثه، بر اساس شاخص ها، تشخیص و تعیین می شود، همچنین قبل از وقوع حادثه و تهدید بر اساس تحلیل اطلاعاتی شواهد، قراین و سوابق تهدیدات و حوادث، توسط مرجع تعیین وضعیت، تصمیم گیری می شود.

تبصره 2: در صورت وقوع تهدیدات شیمیایی در شرایط جنگی، تعیین وضعیت های عملیاتی توسط شورای عالی امنیت ملی انجام می شود.

ماده ۱۱ - تدبیر عملیاتی

ساختار های عملیاتی پدافند شیمیایی کشور در سطوح مختلف (واحد صنعتی/ منطقه صنعتی/ شهری/ استانی/ ملی) در راستای سیاست ها و راهبردهای پدافند غیر عامل کشور با بسیج و سازماندهی ظرفیت های دستگاه های اجرایی، ساختار های مردم نهاد و ظرفیت های کمکی نیروهای مسلح در جهت مصون سازی و مقابله با تهدیدات و مخاطرات شیمیایی و کاهش و مدیریت پیامدهای آن اقدامات در سه وضعیت قبل، حین و بعد از حادثه را به شرح زیر هدایت، راهبری، پشتیبانی، اجرا و نظارت می نمایند:

الف - قبل از حادثه شیمیایی

1. فعال سازی و راه اندازی مرکز فرماندهی و کنترل تهدیدات و مخاطرات شیمیایی (CH - DOC [پارورقی 1]) ،

Ch-DOC: Chemical defense operation center : 1

2. رصد، پایش، تشخیص و هشدار تهدیدات و مخاطرات شیمیایی (برآورد اطلاعاتی)،

3. تشکیل و بروزرسانی بانک اطلاعاتی مراکز و زیرساخت های شیمیایی با تعیین شدت و نوع خطر،

4. ارزیابی مخاطرات و تعیین میزان خطرپذیری و هشدار به زیرساخت ها توسط مرکز مخاطرات (ریسک) شیمیایی،

5. ارزیابی میزان آمادگی زیرساخت ها و مردم برای مقابله با حوادث و تهدیدات،

6. ایجاد هماهنگی و ارتباطات لازم فیما بین دستگاه های اجرایی نظامی و غیر نظامی در سطوح مختلف،

7. فرهنگ سازی و اجرای آموزش های تخصصی و عمومی عملیاتی و انجام تمرین و رزمایش مورد نیاز،

8. برآورد و تامین اقلام مورد نیاز اعم از تجهیزات و سایر برای مقابله با حوادث شیمیایی،

9. ارتقاء زیرساخت های امدادی، بهداشتی، درمانی مصدومین شیمیایی در سطوح عملیاتی و مصون سازی،

10. سازماندهی تیم های مقابله و پاسخ به حوادث شیمیایی از دستگاه هایی مانند سازمان بسیج، هلال احمر، سازمان فوریت های پزشکی (اورژانس)، نیروی انتظامی، سازمان آتش نشانی و سایر،

11. طرح ریزی و انجام تمرین و رزمایش های تخصصی و مشترک،

12. تهیه و اجرای طرح های مصون سازی و عملیات از قبیل طرح حفاظت از زیرساخت ها (CIP) طرح کاهش آسیب پذیری (VRP) طرح پاسخ به شرایط اضطراری (ERP) طرح کاهش مخاطرات (RRP) (طرح بازگشت پذیری در شرایط بحران (DRP) طرح تداوم کارکرد (BCP) خودحفاظتی (SPP) و طرح آزمایش و حصول اطمینان از اجرای آن ها [پاورقی 2] (برابر چرخه مصون سازی - پیوست 3)

CIP: Critical infrastructure protection / VRP: Vulnerability reduction plan / ERP: Emergency response plan RRP: Risk :2 reduction plan / DRP: Disaster recovery plan / SPP: Self protection plan / BCP: Business continuity plan

پ - حین حادثه شیمیایی

1. هشدار پیش دستانه و سریع و افزایش سرعت عمل در اطلاع رسانی عمومی،

2. تعیین و اعلام وضعیت شیمیایی،

3. هدایت، راهبري و کنترل فرماندهي عملیات،

4. برقراري نظم و امنیت،

5. آرامش بخشی و مقابله با عملیات روانی،

6. محدودسازی و کنترل و کاهش پیامدها،

7. کشف و شناسایی عوامل یا مواد شیمیایی و نمونه برداری،

8. محدودسازی، قرنطینه، کنترل منطقه آلوده،

9. تخلیه، انتقال و اسکان (استقرار در منطقه امن)

10. مهار یا حذف منشاء خطر،

11. رفع آلودگی اولیه (فردی، تجهیزاتی و محیطی)

12. جستجو و آواربرداری، بهداشت، امداد و نجات و درمان،

پ - بعد از حادثه شیمیایی

1. آرامش بخشی و مقابله با عملیات روانی،

2. رفع آلودگی پیش بیمارستانی و درمان تکمیلی و تخصصی مصدومین،

3. رفع آلودگی تکمیلی از زمین، اماکن و تجهیزات و پاکسازی منطقه آسیب،

4. ارزیابی میزان خسارت،

5. بازتوانی و بازسازی تیم های عملیاتی و زیرساخت ها،

6. دفاع حقوقی از مصدومین شیمیایی،

7. پسمانداری و امحاء،

8. مستندسازی ثبت سوابق و درس آموخته ها (گزارش گیری، احصاء نقاط قوت و ضعف، تجزیه و تحلیل)،

9. اصلاح و روزآمد کردن ضوابط و مقررات،

ماده ۱۲ - راهبردهای مصون سازی و عملیاتی

1. کاهش آسیب پذیری و مصون سازی واحدها و مناطق صنعتی و مراکز حیاتی و حساس و مهم شیمیایی کشور در برابر تهدیدات و مخاطرات از طریق پیاده سازی و اجرای طرح های مصون سازی برابر چرخه مصون سازی؛
2. پیاده سازی و استقرار نظام ایمنی/ امنیتی/ دفاعی شیمیایی کشور و کنترل هم افزایی مخاطرات از طریق ساماندهی ساختارهای عملیاتی شیمیایی در سطح واحد صنعتی، منطقه صنعتی، شهرستان، استان و ملی با استفاده از ظرفیت های لشکری و کشوری و ایجاد هماهنگی و هم افزایی با متولیان اقدام در لایه های ایمنی و امنیت؛
3. طراحی و فعال سازی اتاق مرکز عملیات پدافند شیمیایی کشور (Ch-DOC) و هماهنگی و هم افزایی لایه های ایمنی، امنیت و دفاع با استفاده از ظرفیت مراکز مدیریت مخاطرات شیمیایی دستگاه های ذی ربط از طریق پیاده سازی سامانه های رصد، پایش و تشخیص و هشدار؛
4. حفظ و ارتقاء آمادگی های عملیاتی دستگاه های اجرایی، نهادهای عمومی و ساختارهای مردم نهاد از طریق آموزش های عمومی و تخصصی، تجهیز، تقویت و توسعه سامانه ها و شبکه های مورد نیاز (فرماندهی و کنترل، تشخیص و کشف و شناسایی، رفع آلودگی شیمیایی و سایر) و بروزرسانی دستورالعمل ها و طرح ها با تاکید بر ساماندهی تیم های عملیاتی و اجرای تمرین ها و رزمایش ها؛
5. طراحی و پیاده سازی طرح پاسخ به حوادث و تهدیدات شیمیایی با سازماندهی، راهبردی تیم های عملیاتی پدافند شیمیایی در سطوح واحدها و مناطق صنعتی شیمیایی، ساختارهای عملیاتی شهری، استانی، ملی و ظرفیت های بسیج مردمی بر اساس چرخه عملیات پدافند شیمیایی؛
6. پیاده سازی و استقرار نظام سلسله مراتبی بهداشت و درمان حوادث شیمیایی در سطوح ملی، استانی، مناطق و واحدهای صنعتی شیمیایی کشور؛
7. ارتقاء ایمنی و امنیت و پدافند مراکز جمعیتی در برابر تهدیدات و مخاطرات شیمیایی از طریق خروج مراکز پرخطر از شهرها، ایمن سازی مراکز شیمیایی موجود در مراکز جمعیتی و ارتقاء آمادگی های عملیاتی پاسخ پدافند شیمیایی در سطوح شهری و استانی؛
8. ایجاد ذخایر راهبردی مطمئن تجهیزات و لوازم مورد نیاز پدافند شیمیایی برای سازمان های مسئول و مردم در سبب ذخایر راهبردی شهرستانی و استانی و ملی؛
9. حصول اطمینان از ساماندهی و حسابرسی مواد شیمیایی (خرید، فروش، ذخیره سازی، حمل و نقل، انبارش و سایر) با رویکرد امنیتی از طریق اصلاح مقررات موجود و تعیین متولی تنظیم مقررات لایه امنیت مواد شیمیایی خطرناک و نظارت بر اجرای آن؛

ماده ۱۳ - روابط و مسئولیت ها

- 1) راهبردی و مدیریت حوادث شیمیایی و پیامدهای ناشی از آن در سطح ملی بر عهده رئیس جمهور/ معاون اول/ وزیر کشور می باشد.
- تبصره: سازمان، مسئول هماهنگ کننده/ دبیر ستاد ملی مقابله با تهدیدات و حوادث شیمیایی در سطح ملی می باشد.
- 2) کنترل، راهبردی و مدیریت حوادث جنگی شامل حملات شیمیایی دشمن به مردم در مناطق نظامی بر عهده سلسله مراتب نظامی کشور می باشد.
- 3) قرارگاه مسئولیت راهبردی، طرح ریزی، ارتقاء آمادگی، آموزش، نظارت، رزمایش و حصول اطمینان از آمادگی های عملیاتی پدافند شیمیایی کشور و مصونیت زیرساخت های شیمیایی کشور را بر عهده دارد.
- 4) استاندار، فرمانده قرارگاه پدافند شیمیایی در استان بوده و مدیریت، کنترل، پشتیبانی، راهبردی مصون سازی و مدیریت حوادث شیمیایی در سطح استان را بر عهده دارد.
- 5) جانشین فرماندهی قرارگاه پدافند شیمیایی و فرماندهی عملیات صحنه (طرح ریزی، سازماندهی، بکارگیری، هدایت عملیات پدافند شیمیایی) در استان بر عهده سپاه استان است و با ابلاغ ستادکل سایر ظرفیت های نیروهای مسلح را بکارگیری می نماید.
- تبصره: مدیر کل پدافند غیر عامل هر استان، معاون هماهنگ کننده قرارگاه پدافند شیمیایی استان می باشد.

بند 6) فرماندار، فرمانده قرارگاه پدافند شیمیایی در شهرستان بوده و مدیریت، کنترل، پشتیبانی، راهبري مصون سازی و مدیریت حوادث شیمیایی در سطح شهرستان را بر عهده دارد.

7) سپاه شهرستان، بعنوان جانشین فرماندهی قرارگاه پدافند شیمیایی و فرماندهی عملیات صحنه (طرح ریزی، سازماندهی، بکارگیری، هدایت عملیات پدافند شیمیایی) شهرستان اقدام می کند و با ابلاغ ستاد کل سایر ظرفیت های نیروهای مسلح را بکارگیری می نماید.

تبصره: معاون امنیتی سیاسی فرماندار، معاون هماهنگ کننده قرارگاه پدافند شیمیایی شهرستان می باشد.

8) مسئولیت کنترل و نظارت بر ایمنی و امنیت و آمادگی عملیاتی و هماهنگی بین واحدهای صنعتی و منطقه بر عهده رئیس آن مجموعه / فرمانده ارشد است.

تبصره 1: فرماندهان ارشد مناطق ویژه و شهرک های صنعتی شیمیایی توسط وزارت خانه ذی ربط و با هماهنگی و تعامل با سازمان منصوب می گردند.

تبصره 2: فرمانده ارشد پدافند غیر عامل منطقه ویژه / مدیر شهرک های صنعتی در صورت عدم توانایی مقابله و پاسخ حادثه در سطح منطقه صنعتی و گسترش پیامدهای حادثه در کنترل عملیاتی قرارگاه های پدافند شیمیایی استانی و شهرستانی قرار گرفته و اقدام می نمایند.

9) مسئولیت مصون سازی و حفظ و ارتقاء ایمنی و امنیت، آمادگی عملیاتی در سطح واحد صنعتی بر عهده رئیس واحد صنعتی است.

تبصره: رئیس واحد صنعتی در صورت عدم توانایی مقابله و پاسخ حادثه در سطح واحد صنعتی و گسترش پیامدهای حادثه در کنترل عملیاتی فرمانده ارشد پدافند غیر عامل منطقه ویژه / مدیر شهرک های صنعتی یا قرارگاه های پدافند شیمیایی استانی و شهرستانی قرار گرفته و اقدام می نمایند.

ماده ۱۴ - وظایف و تکالیف دستگاه های اجرایی

الف) وزارت نفت و صمت

1) ایجاد ساختار عملیاتی قرارگاه های پدافند شیمیایی در مناطق صنعتی حیاتی و حساس و مهم،

2) پیاده سازی الزامات ایمنی و امنیت و پدافند در ذات طرح های جدید و توسعه ای حوزه صنعت شیمیایی،

3) ارتقاء آمادگی عملیاتی پدافند شیمیایی زیرساخت های وزارت با آموزش، تجهیز، تمرین و رزمایش،

4) ارتقاء نظام امداد، نجات و درمان در تأسیسات صنعتی تابعه وزارت،

5) فعال سازی مرکز کنترل و مدیریت ریسک و مخاطرات شیمیایی وزارت،

6) تهیه و اجرای طرح های مصون سازی از قبیل طرح حفاظت از زیرساخت ها

(CIP) طرح کاهش آسیب پذیری (VRP) طرح پاسخ به شرایط اضطراری (ERP) طرح کاهش مخاطرات (RRP) (طرح بازگشت پذیری در شرایط بحران

(DRP) طرح تداوم کارکرد (BCP) خودحفاظتی (SPP) و طرح رزمایش و حصول اطمینان از اجرای آن ها،

7) سازماندهی فرماندهی ارشد مناطق صنعتی بزرگ با تعامل و هماهنگی سازمان به منظور انجام عملیات مقابله یکپارچه پدافند شیمیایی و پدافند غیر عامل،

8) نصب سیستم هشدار، آموزش، تمرین و رزمایش طرح های تخلیه و اسکان مردم ساکن در حاشیه واحدها و مناطق صنعتی شیمیایی وزارت،

9) ساماندهی و ارتقاء کیفی واحدهای HSE [پاورقی 3] وزارت برای پاسخ در لایه ایمنی،

HSE: Health & Safty & Environment 3

10) طراحی و اجرای سامانه حسابداری و رهگیری مواد شیمیایی پرخطر در وزارت،

11) سازماندهی مناسب امورات پدافند غیر عامل و الزامات امنیتی زیرساخت های شیمیایی به منظور مصون سازی زیرساختی و آمادگی مقابله،

12) انتصاب ارشد هماهنگ کننده عملیاتی مناطق صنعتی (مناطق ویژه حوزه وزارت) با تعامل و هماهنگی سازمان،

ب) وزارت نیرو

- 1) راه اندازی مرکز مدیریت مخاطرات شیمیایی وزارت و برقراری ارتباط با مرکز ملی مخاطرات شیمیایی مستقر در سازمان،
- 2) پایش و رفع آلودگی شیمیایی سدها، تصفیه خانه ها، مخازن و سایر تأسیسات شبکه تامین آب مصرفی،
- 3) توجه و آموزش، نصب سیستم هشدار، تمرین و رزمایش طرح های تخلیه و اسکان مراکز جمعیتی حاشیه واحدهای صنعتی حوزه وزارت نیرو،
- 4) جایگزینی فناوری های کم خطر در فرآیندهای صنعتی تصفیه آب آشامیدنی،
- 5) کاهش مخاطرات شیمیایی واحدهای صنعتی (تأسیسات شبکه تامین برق) مستقر در مراکز جمعیتی،

پ) وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی

- 1) تهیه و تدوین و پیاده سازی نظام سلسله مراتبی بهداشت و درمان حوادث شیمیایی کشور در سه سطح ملی، استانی و مرکز صنعتی،
- 2) ارتقاء آموزش ها و تجهیزات و تربیت نیروهای متخصص برای رسیدگی و انتقال مصدومین حوادث شیمیایی به مراکز درمانی با محوریت سازمان فوریت های پزشکی (اورژانس) کشور،
- 3) تمرین و رزمایش طرح های پاسخ به حوادث شیمیایی در واحدها و مناطق صنعتی شیمیایی،
- 4) تجهیز و آماده سازی مراکز درمان مصدومین شیمیایی استانی یا شهرستانی متناسب با استعداد و ظرفیت هر استان با رویکرد دومنظوره سازی،
- 5) نظارت و کنترل بر میزان آمادگی مراکز و بیمارستان ها در درمان مصدومین شیمیایی،
- 6) سازماندهی واحدهای اورژانس و درمان مصدومین شیمیایی بصورت دو یا چندمنظوره به شهرها و استان های دارای زیرساخت های حیاتی، حساس و مهم شیمیایی،

ت) وزارت راه و شهرسازی

- 1) طراحی و ارتقاء و بروزرسانی نظام ایمنی حمل و نقل مواد شیمیایی خطرناک،
- 2) طراحی و اجرای سامانه حسابداری و رهگیری حمل و نقل مواد شیمیایی پرخطر در وزارت،
- 3) آموزش، تمرین و رزمایش طرح های پاسخ به حوادث شیمیایی در بنادر و مرزهای آبی و هوایی،
- 4) تقویت سامانه های هواشناسی (شبیه سازی و کمک به هدایت عملیات پدافند شیمیایی) متناسب با تهدیدات شیمیایی و پشتیبانی از واحدهای عملیاتی،
- 5) تهیه و بروزرسانی ضوابط اجرایی حمل و نقل، انبارش (جاده ای، دریایی، هوایی و ریلی) مواد شیمیایی خطرناک در تعامل با سازمان و نظارت بر آن،

ث) وزارت کشور

- 1) ایجاد هماهنگی و روان سازی اجرای امور بین استان های معین در حوادث و مخاطرات شیمیایی،
- 2) مدیریت پیامدهای امنیتی و اجتماعی ناشی از حوادث شیمیایی در سطوح ملی، منطقه ای و محلی با استفاده از ظرفیت قرارگاه های پدافند شیمیایی در استان و شهرستان ها،

ج) امور شهرداری ها - سازمان آتش نشانی

- 1) پیش بینی ماموریت مقابله و رفع آلودگی شهرهای دارای واحدهای صنعتی شیمیایی و پاسخ اولیه به حوادث آنها،
- 2) پیش بینی سامانه رصد و پایش و تشخیص و هشدار آلودگی های شیمیایی شهری،

- (3) سازماندهی و اختصاص جان پناه های مجهز در برابر تهدیدات و مخاطرات شیمیایی در مراکز جمعیتی مجاور با تأسیسات شیمیایی،
- (4) طرح ریزی و اجرای عملیات اطفای حریق، رفع آلودگی شیمیایی، مدیریت اجساد و ضایعات و پسمانداری موقت در حوادث شیمیایی،
- (5) برنامه ریزی و اجرای آموزش تخصصی و تجهیز و بروزرسانی تجهیزات آتش نشانی و خدمات ایمنی کشور برای مقابله حوادث شیمیایی،
- (6) تهیه طرح های پاسخ پدافندی به حوادث شیمیایی شهری و تمرین و رزمایش،

ج (سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

- (1) تهیه طرح های عملیاتی پدافند شیمیایی و فرماندهی صحنه مقابله با حوادث شیمیایی در سطح استان و شهرستان،
 - (2) آموزش، تمرین، رزمایش، و ارتقاء آمادگی های پدافند شیمیایی شهری و استانی و مراکز صنعتی شیمیایی،
 - (3) ایفای نقش قطب درمانی، پژوهشی و آموزشی مصدومیت های شیمیایی کشور - دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)،
 - (4) طرح ریزی و اجرای عملیات پایش، کشف و سنجش، رفع آلودگی شیمیایی در صحنه،
 - (5) تقویت و ارتقاء توانمندی یگان های سوم خرداد و 24 بعثت سپاه پاسداران بعنوان یگان های احتیاط عمل کلی قرارگاه در سطح ملی،
 - (6) تقویت و ارتقاء توانمندی یگان های جنگ نوین مستقر در استان ها بعنوان یگان های احتیاط عمل کلی قرارگاه استانی،
 - (7) کمک به امداد و نجات مصدومین شیمیایی در حوادث و مخاطرات شیمیایی،
- تبصره:** در شرایط جنگی، نحوه اقدام و امدادسانی نیروهای مسلح تابع دستورالعملی است که توسط ستاد کل تهیه و ابلاغ می شود.

ح (ارتش

- (1) تقویت و ارتقاء توانمندی یگان های جنگ نوین مستقر در استان ها بعنوان یگان های احتیاط عمل کلی قرارگاه استانی،
- (2) کمک به درمان تخصصی مصدومین شیمیایی،
- (3) کمک به امداد و نجات مصدومین شیمیایی در حوادث و مخاطرات شیمیایی،

خ (وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

- (1) ایفای نقش مرکز احتیاط راهبردی پدافند شیمیایی کشور،
- (2) ایجاد، راه اندازی و ارتقاء آزمایشگاه های تخصصی مرکز اقدام و عمل کلی،
- (3) تولید اقلام اساسی و تجهیزات تخصصی پدافند شیمیایی،

د (وزارت اطلاعات

- (1) رصد و پایش تهدیدات شیمیایی و اقدامات خرابکارانه زیرساخت های شیمیایی کشور،
- (2) برآورد تهدیدات مراکز و تأسیسات شیمیایی و تهدیدات شیمیایی علیه سایر مراکز،

ذ (سازمان بسیج مستضعفین

- (1) تشکیل گردان های پدافند شیمیایی بسیجی در استان ها،
- (2) تجهیز و آموزش و آماده بکاري گردان های پدافند شیمیایی بسیجی،

3) مشارکت در امدادسانی و انتقال مصدومین،

4) کمک به امنیت و کنترل عبور و مرور،

5) کمک به تخلیه و اسکان مردم در حوادث شیمیایی،

ر) نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (ناجا)

1) ایجاد امنیت و کنترل عبور و مرور در مناطق حادثه دیده شیمیایی،

2) **تحدید منطقه در حوادث شیمیایی** - قرنطینه انتظامی منطقه آلوده،

3) خودحفاظتی (تجهیز نیروهای عملیاتی به تجهیزات مقابله با حوادث شیمیایی)

4) سازماندهی، آموزش، تجهیز و ارتقاء توان عملیاتی یگانی های عملیاتی و انتظامی ناجا در منطقه آلوده،

ز) سازمان انرژی اتمی

1) پیاده سازی الزامات ایمنی و امنیت و پدافند شیمیایی در ذات طرح های جدید و توسعه ای حوزه صنایع هسته ای،

2) سازماندهی و ارتقاء آمادگی های مقابله با حوادث شیمیایی در صنایع هسته ای،

3) اجرای طرح های پاسخ به حوادث شیمیایی، طرح های تداوم کارکرد، کاهش آسیب پذیری، پایداری و ارتقاء تاب آوری صنایع هسته ای در برابر تهدیدات و مخاطرات شیمیایی و نظارت بر آن،

4) ایجاد زیرساخت های بهداشتی، درمانی مصدومیت های شیمیایی و ارتقاء نظام امداد، نجات و درمان در مراکز هسته ای،

5) انجام آموزش، تمرین و رزمایش برابر طرح های پاسخ به شرایط اضطراری،

ژ) جمعیت هلال احمر

1) جستجو و نجات، جابجایی و اسکان موقت مردم در حوادث شیمیایی،

2) مراقبت جمعی و تأمین و توزیع مایحتاج عمومی مردم،

3) کمک به امداد پزشکی و درمان مصدومین شیمیایی،

4) خودحفاظتی (تجهیز نیروهای عملیاتی به تجهیزات مقابله با حوادث شیمیایی)

س) سازمان حفاظت محیط زیست

1) کاهش و مدیریت اثرات ناشی از تهدیدات و مخاطرات شیمیایی بر محیط زیست و زیست بوم های منطقه،

2) تدوین و اعمال الزامات و استانداردهای مورد نیاز محیط زیست در پدافند شیمیایی،

3) رصد زیست بوم های منطقه حادثه دیده از لحاظ مقدار آلودگی شیمیایی و کمک در اقدامات پدافندی به مبادی ذی ربط،

4) همکاری و ارائه دستورات فنی در حوزه های تخصصی مقابله با حادثه شیمیایی با دستگاه های مرتبط،

5) همکاری با مبادی ذی ربط در امر محصورسازی منطقه آلوده در عرصه های محیط زیست،

ش) وزارت امور خارجه

1) جمع آوری ادله و پیگیری و دفاع حقوقی پیامد حوادث شیمیایی با منشاء تهدیدات دشمن از طریق مجامع بین المللی،

۲) هماهنگی و تعامل بین المللی اطلاع رسانی تبعات حادثه به سایر کشورهای همجوار در حوادث فراملی،

۳) ایفای نقش موثر در پیگیری و دفاع حقوق شهروندان آسیب دیده از آسیب های شیمیایی دشمن،

۴) هماهنگی در بهره گیری از ظرفیت های سازمان های بین المللی در مقابله با تهدیدات شیمیایی،

ص) سازمان صدا و سیما

۱) آموزش عمومی و اطلاع رسانی و آرامش بخشی به مردم برای مقابله و ایجاد آمادگی در برابر تهدیدات و حوادث شیمیایی،

ض) مناطق صنعتی/واحدهای صنعتی

۱) فرمانده ارشد/ رئیس منطقه صنعتی (منطقه ویژه یا شهرک صنعتی و مشابه با آن) موظف به ایجاد و حفظ و کنترل و نظارت بر ایمنی و امنیت و آمادگی عملیاتی واحدهای صنعتی اعم از حفاظت فیزیکی، خودحفاظتی، تعیین سطح خطر واحدهای صنعتی، تعیین وضعیت منطقه، کنترل پیامدهای ناشی از حوادث و تهدیدات منطقه صنعتی و هماهنگی بین واحدهای صنعتی مجموعه است.

۲) رئیس واحد صنعتی موظف به ایجاد و حفظ ایمنی و امنیت و آمادگی عملیاتی واحد صنعتی اعم از حفظ تأسیسات و تجهیزات، نیروی انسانی، حفاظت فیزیکی، کنترل فرایند صنعتی، خودحفاظتی و اقدام مقابله ای، سازماندهی، تجهیز، آموزش، تمرین، رزمایش، فرماندهی، هدایت و راهبری و کنترل پیامد حوادث در سطح واحد صنعتی، پاسخ به حادثه و کنترل پیامدهای آن در محدوده پراختر واحد صنعتی و اقدام برابر چرخه عملیاتی پدافند شیمیایی و تهیه و اجرای طرح های؛ تدویم کارکرد، کاهش آسیب پذیری، پاسخ به حوادث، پایداری و ارتقاء تاب آوری، حصول اطمینان از اجرا در واحد صنعتی است.

۳) فرماندهان و مسئولین سطوح مختلف عملیاتی پدافند شیمیایی موظفند به منظور آمادگی در مقابل گسترش احتمالی حادثه و پیامدهای آن وقوع هر نوع حادثه را به سطوح بالاتر عملیاتی اطلاع رسانی کنند.

۴) آموزش، تجهیز، فرهنگ سازی، هشدار، تمرین و مانور مراکز جمعیتی هم مجاور با مناطق صنعتی یا واحدهای صنعتی بر عهده رئیس واحد صنعتی و فرمانده ارشد /رئیس منطقه صنعتی (منطقه ویژه یا شهرک صنعتی و مشابه با آن) است.

ط) سازمان پدافند غیر عامل کشور /قرارگاه پدافند شیمیایی

۱) هدایت و راهبری و فعال سازی قرارگاه پدافند شیمیایی،

۲) نظارت و کنترل بر تهیه و اجرای طرح های مصون سازی در مراکز و تأسیسات شیمیایی کشور،

۳) راهبری و نظارت بر مراکز ملی نظام ایمنی و امنیتی شیمیایی کشور،

۴) طرح ریزی، برنامه ریزی، هدایت و راهبری ایجاد آمادگی و تمرینات و آماده سازی زیرساخت های مربوطه در کلیه سطوح و لایه ها در برابر تهدیدات و مخاطرات شیمیایی،

۵) ارزیابی و حصول اطمینان از اجرای طرح های پاسخ و میزان آمادگی دستگاه های اجرایی در برابر تهدیدات شیمیایی،

۶) تهیه برآورد سالانه تهدیدات و مخاطرات شیمیایی کشور و ابلاغ به دستگاه های اجرایی،

۷) بررسی، تصویب و ابلاغ برنامه سالانه آمادگی و رزمایش پدافند شیمیایی و نظارت بر اجرای آن،

۸) راه اندازی مرکز عملیات دفاع شیمیایی کشور در قالب سامانه فرماندهی و کنترل،

۹) راهبری و هدایت برنامه ای اکوسیستم پدافند شیمیایی کشور،

ماده ۱۵ - امن سازی و مصون سازی و وظیفه خودحفاظتی (نظام ایمنی و امنیتی) از تأسیسات شیمیایی موجود در دستگاه اجرایی در برابر تهدیدات و مخاطرات بر عهده رئیس دستگاه اجرایی ذی ربط می باشد؛ کلیه دستگاه های اجرایی دارای مراکز و تأسیسات شیمیایی حیاتی، حساس و مهم موظفند نسبت به تهیه طرح های مصون سازی و پاسخ به تهدیدات و حوادث شیمیایی اقدام نموده و پس از تأیید سازمان آنها را اجرا نمایند.

تبصره ۱: رزمایش های پدافند شیمیایی تأسیسات شیمیایی حیاتی و حساس وفق نظام آمادگی و رزمایش دستگاه های اجرایی - مصوبه شماره 160/ 1/ 2088 مورخ 1399/ 7/ 5 کمیته دائمی - بصورت سالانه حداقل یکبار برگزار می شود.

تبصره ۲: وفق مصوبه شماره 160/ 1/ 804 مورخ 1394/ 11/ 14 کمیته دائمی، دستگاه های اجرایی مکلفند تهدیدات و مخاطرات شیمیایی و هرگونه حادثه اعم از نشت و یا انتشار مواد شیمیایی را بی درنگ از طریق سامانه های امن به سازمان / قرارگاه گزارش نمایند.

ماده ۱۶ - این نظام نامه برای کلیه زیرساخت ها و تأسیسات شیمیایی بخش خصوصی نیز لازم الاجراست، سازمان های یاد شده موظفند با نظارت و راهبری قرارگاه ملاحظاتی پدافند غیر عامل را در کلیه تأسیسات و فرایندهای شیمیایی خود اعمال نمایند و دستگاه های اجرایی ذی ربط موظف به کنترل و نظارت بر اجرای تکالیف در حوزه شیمیایی برای بخش خصوصی هستند.

ماده ۱۷ - سازمان با همکاری دستگاه های اجرایی ذی ربط، اصول و قواعد، سند تفصیلی نظام عملیاتی پدافند شیمیایی، حاوی جزئیات کافی برای اجرایی نمودن این نظام، طرح های عملیاتی مربوط به هر یک از مأموریت ها و راهبردها، چارچوب ها و دستورالعمل های عملیاتی و فنی مورد نیاز اجرای این نظام را تهیه، تدوین و به مسئولین و کنش گران ذی نقش ابلاغ می نماید.

ماده ۱۸ - دستگاه های اجرایی موظفند هرگونه قصور و کوتاهی در اجرای این نظام نامه در زیرساخت ها و مراکز حیاتی و حساس و مهم که احتمال وقوع تهدیدات و مخاطرات شیمیایی در آن وجود دارد را به سازمان گزارش نمایند؛ سازمان بعنوان راهبر، هادی و ناظر اجرای مقررات و ضوابط پدافند غیر عامل گزارش تخلفات صورت گرفته را به مراجع قضایی ذی ربط اعلام می نماید.

ماده ۱۹ - قوه قضاییه مستنکفین از این نظام نامه را به تشخیص سازمان، پیگیری قضایی نموده و وفق مقررات و قوانین امنیتی و دفاعی، اقدام قضایی مناسب انجام دهد.

ماده ۲۰ - سازمان دستگاه های اجرایی دارای مراکز و تأسیسات شیمیایی را راهبری، هدایت، هماهنگ و کنترل نموده، بر حسن اجرای این نظام نامه نظارت و اجرای آن را سالانه به کمیته دائمی گزارش کند.

ماده ۲۱ - این تصویب نامه در بیست و یک ماده و سیزده تبصره و سه پیوست در چهل و نهمین جلسه کمیته دائمی به تاریخ سی ام دی ماه سال یکهزار و سیصد و نود و نه هجری شمسی به تصویب رسید.

نظام مصون سازی و عملیات پدافند شیمیایی کشور مشتمل بر بیست و یک ماده و سیزده تبصره و سه پیوست که در تاریخ 1399/ 10/ 30 در چهل و نهمین جلسه کمیته دائمی (شورای عالی) پدافند غیر عامل کشور به تصویب رسید، به استناد تبصره یک ماده نه اساسنامه سازمان پدافند غیر عامل کشور مصوب مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مدظله العالی) جهت اجرا ابلاغ می گردد.

رئیس ستاد کل نیروهای مسلح و کمیته دائمی پدافند غیر عامل کشور: سرلشکر پاسدار محمد باقری

دبیر کمیته دائمی پدافند غیر عامل کشور: سرتیپ پاسدار دکتر غلامرضا جلالی

رئیس دبیرخانه کمیته دائمی: عبدالله جلالی

